

AB „JONAVOS GRŪDAI“
IŠVADA DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO
TIKIMYBĖ, NUSTATYMO

2021 m. liepos mėn. 27 d.

Jonava

AB „Jonavos grūdai“ (toliau – Bendrovė) už korupcijos prevenciją atsakingi darbuotojai, remiantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalimi, kurioje nurodyti kriterijai, pagal kuriuos valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (toliau – Tvarka), 5 ir 7 punktais, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, nustatė Bendrovės veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Atsižvelgus į tai, kad Bendrovės veikla atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje numatytas šias veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė: 4 papunktyje numatyta veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu ir 5 papunktyje numatyta, kad daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, vertinta Bendrovės veiklos sritis – pirkimų procedūrų išlaikymas remiantis Bendrovės nustatytais pirkimų taisyklėmis.

Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę pirkimo procedūrų srityje, analizuotas laikotarpis 2020 m. IV ketv. – 2021 m. II ketv. Informaciją apie korupcijos pasireiškimo tikimybę apibendrina bei išvados projektą parengė Komercijos ir inovacijų skyrius.

Šioje išvadoje pateikta informacija apie korupcijos pasireiškimo tikimybės situaciją, siūlomas įgyvendinti korupcijos prevencijos priemonės.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo kriterijai veiklos srityje

Veiklos sritis vertinta atsižvelgiant į Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus. Įmonės veiklos sritis vertinta pagal šiuos kriterijus:

1) Ar padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika?

Nagrinėjamoje veiklos srityje vertinimo laikotarpiu nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų. Vertintojo ir Įmonės turimais duomenimis, veiklos srityje nebuvo užfiksuota kitų tapataus pobūdžio (korupcinio pobūdžio), tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejų.

2) Ar pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas?

Įmonei nėra suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, skirtą prižiūrėti, kaip jiems nepavaldūs fiziniai ar juridiniai asmenys laikosi įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų. Įmonei nėra suteikti įgaliojimai vykdyti kontrolės, administracinės priežiūros funkcijas, nesusijusias su Įmonės vidaus administravimu.

3) Ar veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu?

Įmonei nėra suteikti įgaliojimai išduoti leidimus, licencijas, suteikti nuolaidas, lengvatas ir kitokias papildomas teises (atsisakyti jas išduoti, sustabdyti, panaikinti jų galiojimą ir kt.).

4) Ar anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų?

Specialiųjų tyrimų tarnyba nebuvo atlikusi korupcijos rizikos analizės Įmonėje ar veiklos srityje.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta aukščiau, nagrinėjama veiklos sritis neatitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodytų kriterijų, t.y. veiklos srityje didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė neegzistuoja.

Veiklos srities vertinimas

Vertinant esamą situaciją buvo aiškintasi, ar Bendrovės organizuojami pirkimai vykdomi pagal Bendrovėje patvirtintą procedūrą ir tvarką, ar yra numatyta organizuojamų pirkimų kontrolė. Vykdamas tiekėjų patikimumo, vertinimo funkcijas, ar numatyti konkretūs kontrolę vykdančys subjektai (padaliniai, atskiri darbuotojai), išsamiai ir tiksliai apibrėžtos jų teisės ir pareigos.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

Korupcijos pasireiškimo tikimybę didina tiekėjų atrankos procesas, patikimumo vertinimas. Kadangi Bendrovėje pirkimai organizuojami remiantis pačios bendrovės parengtomis pirkimų taisyklėmis, kurių turinys sudarytas remiantis viešųjų pirkimų taisyklių pagrindu, kyla grėsmė perkamas paslaugas nupirkti abejotinos kokybės, galimi nedraugiškų šalių tiekėjai, kadangi laimėjusiu tiekėju skelbiamas mažiausią kainą pasiūlęs rangovas, o tiekėjų patikimumas nėra vertinamas. Pagal organizuojamų pirkimų kvietimuose pateiktus tiekėjų atrankos kriterijus, nusprendžiama, ar tiekėjai pateikę pasiūlymus atitinka minimalius tiekėjų reikalavimus bei mažiausios kainos kriterijų.

Apibendrinant, galima teigti, kad korupcijos pasireiškimo rizika pirkimų vykdymo srityje galėtų pasireikšti kreipiantis į netinkamai atrinktus tiekėjus prašant pateikti pasiūlymą, subjektyviai arba ne pagal teisės aktų reikalavimus rengiant pirkimo dokumentus ar vertinant pasiūlymus. Siekiant skaidrių pirkimų procedūrų išlaikymo, tikslinga nuolat vykdyti antikorupcinį švietimą ir vykdyti kitas reikalingas korupcijos prevencijos priemones.

Vienas iš korupcijos riziką pirkimuose mažinančių priemonių, yra informacijos apie bendrovės pirkimus, viešinimas.

Analizuojant pirkimų procesą nustatyta, kad tiekėjų paieška viešai prieinamuose šaltiniuose neužtikrina pakankamos informacinės sklaidos ir didesnio galimų tiekėjų dalyvavimo teikiant pasiūlymus. Taip pat dėl riboto administracinio resursų tiekėjų patikimumas nėra vertinamas.

Korupcijos rizikos mažinimo priemonės:

Analizės metu nenustatyta, kad analizuojamu laikotarpiu vykdytuose pirkimuose laimėję subjektai būtų tiesioginiais arba netiesioginiais verslo / paslaugų teikimo ryšiais susiję su bendrove, vadovais arba darbuotojais, kurie susiję su vykdytais pirkimais.

Rekomenduojama bendrovėje nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemones, skirtas įvertinti rizikingiausius pirkimus bei užtikrinti savalaikę pirkimų prevencinę kontrolę.

Išvados ir pasiūlymai

Bendrovės pirkimų vertinimo metu reikšmingų procedūrinių pažeidimų ir korupcijos atvejų veiklos srityje nenustatyta. Išnagrinėjus pirkimų vykdymo procesą nustatyti individualūs korupcijos rizikos veiksniai, keletas pirkimų vykdymo trūkumų (neišlaikytas minimalus pasiūlymą teikiančių bendrovių skaičius, kartojasi tiekėjų pasiūlymai). Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, galima teigti, kad bendrovėje korupcijos pasireiškimo tikimybė pirkimų srityje yra maža.

Atsižvelgiant į vertinimo išvadoje nurodytus trūkumus ir (ar) galimas rizikas, rekomenduojama taikyti šias korupcijos riziką mažinančias priemones:

1. Visus bendrovės organizuojamus pirkimus skelbti bendrovės internetiniame puslapyje;
2. Įtraukti daugiau sprendimo priėmėjų dėl pirkimo procedūros patvirtinimo iš bendrovės darbuotojų.
3. Nustatyti priemones, kurios užtikrintų pirkimo-pardavimo sutarties ir laimėjusio dalyvio pasiūlymo viešinimą;
4. Formuojant pirkimų poreikį visų pirma atsižvelgti į bendrovės tikslus ir prioritetus;
5. Nustatyti priemones, užtikrinančias pirkimo organizatoriaus konfidencialumo pasižadėjimo ir nešališkumo deklaracijų pasirašymą;
6. Periodiškai rotuoti pirkimų organizatoriaus skyrimą bendrovėje bei nuolat kelti pirkimų procese dalyvaujančių asmenų kompetencijas korupcijos prevencijos srityje;
7. Nustatyti konkrečias pirkimų sumų vertes nuo kurių pirkimai būtų derinami su Bendrovės valdyba.

Taigi, apibendrinant tai, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad būtina atnaujinti bendrovės pirkimo procedūras, jog būtų eliminuota rizika korupcijos rizikos veiksniams atsirasti.

Atsižvelgus į tai, kad AB „Jonavos grūdai“

2021 m. III ketv. bus paskirtas naujas Bendrovės generalinis direktorius korupcijos pasireiškimo tikimybei mažinti numatytos priemonės bus įgyvendintos iki kitų metų II ketv. pabaigos